

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

**LA MÀGIA DE LES NOTES MUSICALS A INFANTIL:
RECERCA, COMPOSICIÓ I GRAVACIÓ D'UNA
CANÇÓ INFANTIL EN CATALÀ**

Sara Mengual Gascón

Modalitat B - Producció

Treball de Final de Grau

Grau de Mestra d'Educació Infantil

Facultat d'Educació

Juny de 2024

Tutora: Dra. Núria Lorenzo i Ramírez

RESUM

Sovint escoltem els processos de creació de cançons adreçades a un públic general, però... com es duu a terme el procés de creació d'una cançó infantil? Aquest treball recull les experiències de diferents professionals de la música i l'educació en relació amb la creació i l'enregistrament de cançons destinades principalment a un públic infantil. Es revelen els passos específics i les consideracions clau entre els quals s'inclouen l'elecció de temes, la importància del llenguatge i l'estructura musical. A més, el treball documenta el procés de creació d'una cançó original, destacant-ne els diferents elements que s'han tingut en compte i que han estat necessaris per al seu desenvolupament. Des de la concepció de la idea inicial fins a la gravació final.

Un dels objectius és proporcionar diferents referències que puguin servir d'inspiració i de recurs per a totes aquelles interessades en el món de la música infantil, especialment per als docents que vulguin integrar la creació musical a la seva pràctica educativa.

PARAULES CLAU: música, cançó, creació, gravació.

ABSTRACT

We often hear about the process of creating songs aimed at a general audience, but... how is the process of creating a children's song carried out? This paper collects the experiences of different music and education professionals in relation to the creation and recording of songs intended primarily for a children's audience. It reveals specific steps and key considerations including the choice of themes, the importance of language and musical structure. In addition, this project documents the process of creating an original song, highlighting the various elements that were taken into account and necessary for its development. From the conception of the initial idea to the final recording.

One of the objectives is to provide different references that can serve as inspiration and resource for all those interested in the world of children's music, especially for teachers who want to integrate musical creation in their educational practice.

KEY WORDS: music, song, creation, recording.

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ.....	4
2. OBJECTIUS.....	5
2.1 Objectiu general.....	5
2.2. Objectius específics.....	5
3. JUSTIFICACIÓ.....	5
4. MARC TEÒRIC.....	6
4.1 La música en el desenvolupament infantil.....	6
4.1.1 El paper de la música en el desenvolupament dels infants.....	6
4.1.2 Beneficis de l'exposició de la música en edats primerenques.....	7
4.1.3 Manifestacions musicals en els infants.....	8
4.2 Cançons infantils com a eines educatives.....	9
4.2.1 Característiques de les cançons infantils.....	9
4.2.2 Funcions educatives de les cançons infantils.....	10
4.2.3 Qualitats importants que han de tenir les docents per l'educació musical.....	11
4.2.4 Propostes d'usos de les cançons infantils en entorns educatius.....	12
4.2.5 Recursos materials a l'hora de cantar.....	12
4.2.6 El cançoner.....	12
4.2.7 El repertori musical.....	12
4.3. Composició musical.....	13
4.3.1 Procés.....	13
5. ENQUESTA A COMPOSITORES PROFESSIONALS.....	13
5.1 Procés de recerca de persones.....	13
5.2 Format de l'entrevista.....	14
5.3 Recull de respostes.....	15
6. DISSENY DE LA PROPOSTA.....	20
6.1 Introducció.....	20
6.2 Relació amb el currículum.....	20
6.3 Paper de la docent.....	21
7. CREACIÓ I DESCRIPCIÓ DE LA CANÇÓ.....	22
7.1 Creació cançó.....	22
7.1.1 Pluja d'idees temàtica.....	22
7.1.2 A qui va dirigida?.....	22
7.1.3 Aspectes a tenir en compte.....	23
7.1.4 Creació i estructura de la cançó.....	23
7.1.5 Melodia, lletra i títol.....	24
7.2 Gravació cançó.....	25
7.2.1 Procés de gravació.....	25
7.2.2 Materials utilitzats.....	26
7.2.3 Elements sonors.....	26
7.3 Producte final.....	27

7.4 Suggestiments per introduir la cançó.....	27
8. VALIDACIÓ EXTERNA DEL PRODUCTE.....	28
9. CONCLUSIONS.....	29
10. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES.....	31
11. ANNEXES.....	33
11.1 ANNEX 1: Entrevistes professionals de la composició.....	33
11.1.1 Entrevista El Pot Petit.....	33
11.1.2 Entrevista Cris Juanico.....	35
11.1.3 Entrevista Neus Aranda.....	37
11.1.4 Entrevista Marta Casals.....	41
11.1.5 Entrevista Dàmaris Gelabert.....	43
11.1.6 Entrevista La Xaxi Band.....	46
11.2 ANNEX 2: Procés de gravació.....	48
11.2.1 Primer dia gravació.....	48
11.2.2 Pistes gravació.....	49
11.2.3 Material.....	50
11.2.4 Efecte veu.....	51
11.3 ANNEX 3: Entrevistes validació cançó.....	51
11.3.1 Enquesta Verónica.....	51
11.3.2 Enquesta Maria Subirachs.....	52

ÍNDEX DE FIGURES

FIGURA 1: Taula de diferents processos de crear una cançó. Font: Elaboració pròpia.	13
FIGURA 2: Taula de les diferents pistes de la cançó. Font: Elaboració pròpia.	26
FIGURA 3: Pistes de gravació del primer dia. Font: Elaboració pròpia.	48
FIGURA 4: Pistes de gravació dels finals. Font: Elaboració pròpia.	49
FIGURA 5 : Segona part pistes de gravació dels finals. Font: Elaboració pròpia.	49
FIGURA 6: Ajustaments d'àudio. Font: Elaboració pròpia.	50
FIGURA 7: Material utilitzat per gravar la cançó. Font: pròpia.	50
FIGURA 8: Efecte de veu a una part de l'àudio de la cançó. Font: pròpia.	51

1. INTRODUCCIÓ

Aquest Treball de Final de Grau traca sobre les cançons infantils, concretament, l'exploració de la relació entre les cançons infantils i el desenvolupament dels Infants de 0 a 6 anys, identificant els elements clau en la creació de diferents professionals i posteriorment, crear una cançó infantil original en català.

He triat aquest tema per la meua relació, experiència i bon vincle amb la música. Durant molts anys ha estat un refugi per a mi. Cada dia de la setmana li dedico una estona a la música, ja sigui fent classes de cant, de trompeta, fent batucada o fins i tot, fent de mestre de percussió a un grup d'infants. També tinc coneixements de piano i de guitarra i he fet alguns concerts de petit format fent versions d'altres artistes. A més, ja he fet el procés de creació d'una cançó, però més en l'àmbit personal, per tant, en aquest treball vull tractar aquest tema enfocant-ho més a una cançó per a infants. Així doncs, la música ha estat i continua sent un àmbit clau en el meu creixement personal.

A més, durant el tercer curs de la carrera d'Educació Infantil he pogut cursar un seguit d'assignatures enfocades a la música, en concret Didàctica de la música, on ens vam enfocar bastant en l'aprenentatge personal i amb infants de diverses cançons infantils. Va ser en aquest punt de la carrera que ja vaig començar a sentir la curiositat de crear una cançó original infantil. Un dels moments claus també han estat aquestes últimes pràctiques a una llar d'infants, on vaig poder viure situacions en les quals els infants mostraven emocions de benestar i d'alegria en escoltar cançons, fins i tot, aquells infants que solen tenir un comportament més curós.

Per tal de dur a terme aquest treball, no vull deixar de mencionar els diferents agents claus que de segur m'ajudaran a empènyer aquesta recerca i creació (tutora, artistes, companyes de música, companyes d'universitat, família, educadores de la llar d'infants...)

Doncs, em comprometo a prendre'm aquest treball com un repte personal on puc combinar dos dels mons que més m'omplen, la música i l'educació.

2. OBJECTIUS

2.1 Objectiu general

Aquest treball de final de grau s'emmarca dins la temàtica dels processos educatius i d'aprenentatge a l'etapa infantil, per tant, té com a **objectiu** principal explorar la relació entre les cançons infantils i el desenvolupament dels infants de 0 a 6 anys, identificant els elements clau en la seva creació. El disseny final és la creació i gravació d'una cançó infantil original en català.

Es troba dins la modalitat B del TFG, més concretament, de producció.

2.2. Objectius específics

Per tal d'aconseguir-ho, m'he plantejat els diferents objectius:

1. Analitzar l'impacte de les cançons infantils en el desenvolupament dels infants de 0 a 6 anys a partir de la recerca de diferents articles.
2. Identificar els factors claus que influeixen en el procés de creació d'una cançó per a infants, a través d'entrevistes a artistes que s'hi dediquen.
3. Crear una cançó infantil original en català que incorpori les millors pràctiques identificades en la recerca i les entrevistes.

3. JUSTIFICACIÓ

La música és un element clau en el creixement i el desenvolupament dels infants. Des que estan a les llars d'infants, trobem que les educadores utilitzen les cançons com un dels recursos més habituals. Podríem dir que és un fil conductor que acompanya als infants fins a fer-se grans i poder decidir quin tipus de cançons escolten i ja comencen a tenir preferències d'estils i gènere.

Però, per altra banda, considero que com a educadores no sempre li donem el valor que tenen a les cançons, ja que les tenim molt accessibles en el nostre dia a dia degut als grans avenços tecnològics. És per això que em fa pensar en totes aquelles persones que han dedicat part del seu temps en compondre i posteriorment, gravar una cançó infantil. Què tindran en compte a l'hora de compondre? En què s'inspiraran? Quin és el procés de composició i gravació? I

sobretot, hi ha alguna diferència en compondre una cançó infantil i altre tipus de cançó on el seu principal públic no és aquest?

Totes aquestes preguntes han anat sorgint durant aquests anys de carrera, és per això que neix la necessitat en mi d'analitzar aquest procés en algunes persones professionals que ja ho hagin fet i posteriorment, realitzar-ho de primera mà per viure l'experiència i conèixer més tot aquest món. A més, considero que crear una cançó pròpia com a docent, també pot ajudar la mestra a ajustar-la segons les necessitats de l'aula i a la vegada, sentint-la més seva.

4. MARC TEÒRIC

4.1 La música en el desenvolupament infantil

4.1.1 El paper de la música en el desenvolupament dels infants

Agosti-Cherban i Raps-Hess (1988), expliquen com cantar és una de les primeres i senzilles formes de música col·lectiva. És compartir una cosa que s'estima.

Quan es canta, s'obren noves experiències i sensacions, s'obren noves situacions i escenaris, és com obrir una porta al món dels somnis a través de la veu. És una de les activitats que no es pot realitzar sense voler compartir ni sense voler comunicar-se amb qui també fan aquesta acció de cantar, fins i tot amb un mateix (Lancy Hertz, 1974).

Com defensa Hemsy de Gainza (1964), "la canción infantil es el alimento musical más importante que recibe el niño".

Segons Reyes (2011) "la música debe ocupar en el sistema educativo un papel destacado por sus beneficios en otras asignaturas como matemáticas, lengua, conocimiento del medio, educación física... y en el desarrollo evolutivo de los alumnos" (p.395)

Bernal i Calvo (2000) destaquen que la música possibilita que l'infant organitzi i classifiqui els seus esquemes cognitius, permetent que es desenvolupi a la vegada, a mesura que té una interacció amb la música. Així doncs, la música aporta una millor interiorització i adquisició als nous coneixements que l'infant rebí.

A més, la música està present en moltes de les matèries que es treballen amb els infants:

- Lògic-matemàtic: el ritme és una seqüència temporal de sons de diverses duracions, per tant, s'agrupen mètricament en uns temps determinats.
- Llenguatge: és necessari el llenguatge per a representar la veu, ja que aquest és l'instrument musical propi.
- Coneixement del medi: a tots els escenaris de la nostra vida hi ha so o soroll.
- Educació física: aprenem a respirar, a tenir control postural, a moure'ns...
- Idiomes: hi ha milers d'idiomes diferents en les diferents músiques, que actualment estan molt accessibles al públic.
- Emocions: amb la música s'expressen moltes emocions, a més a més, segons la persona, una mateixa cançó es pot percebre de moltes maneres diferents. A més, també ens ajuda a trobar la calma i a incentivar les relacions socials, entre d'altres.

Podríem dir que la música, és un dels medis més eficaços per integrar al nostre cervell dades que han de perdurar en la nostra memòria durant molts anys.

4.1.2 Beneficis de l'exposició de la música en edats primerenques

“La relación con los bebés a través del canto es más intensa y estimula el nivel emocional más que la palabra” (Trehub y Nakata, 2001-2002)

Campbell, citat en Pascual (2011), afirma la idea que els infants haurien d'escoltar música abans del seu naixement, ja que escoltar música en aquell moment ajuda a crear una primera comunicació entre mare i fill/a i comença a crear un vincle, pel fet que estimula els diferents sentits del nadó.

Per una banda, segons Sarget (2003) oferir educació musical a les primeres edats comporta diferents avantatges:

- Afavoreix la creativitat
- Desenvolupa la capacitat d'atenció i concentració
- Augmenta l'autoestima
- Potencia la memòria i l'atenció
- Facilita les relacions socials
- Facilita la resolució de problemes matemàtics i raonaments mentals complexos
- Fomenta noves vies d'expressió i de regulació de les emocions
- Educa i perfecciona els sentits

Per altra banda, per a què es fa servir la música al primer cicle d'educació infantil? (0-3 anys)

- Per divertir-se: tranquil·litza, estimula i relaxa.
- Per afavorir aspectes cognitius: enriqueix el llenguatge i amplia el vocabulari i reforça la memòria.
- Com a vehicle de comunicació emocional: ajuda sobretot a l'adaptació dels primers dies a l'escola, reforça el sentiment de grup, potencia la comunicació i l'expressió i estableix i enforteix els vincles afectius entre infant i adult.
- Com activitat interdisciplinària: desenvolupa l'aparell fonador, crea relacions amb actes quotidians, aporta una eina de comunicació amb les famílies, reforça el descobriment d'un mateix i del seu entorn i es relaciona amb altres disciplines com són el llenguatge, educació plàstica, social...
- Per desenvolupar sentit musical: afavoreix la memòria auditiva, provoca el gest, el moviment i situacions de ball i aconsegueix un sentit rítmic i musical.

Per tant, la música no només s'ha de tractar com una expressió artística, ja que també és un element essencial per obtenir un equilibri sensorial, afectiu, intel·lectual i motriu.

Es podria comentar fins i tot, que és un dels elements més motivadors pels infants.

4.1.3 Manifestacions musicals en els infants

“Los niños y las niñas cantan incluso antes de hablar” (Willems, 1976 y Agosti-Cherbán y Rapp-Hess, 1988).

En termes generals, es mostren manifestacions que presenta l'infant amb la música i el seu desenvolupament envers aquest. Cal mencionar que segons la persona, el ritme de desenvolupament és diferent, per tant, es mostren en trets generals.

Primers mesos vida:

- predominen les respostes rítmiques sobre les melòdiques

1 any i mig:

- utilització de tot el cos per respondre rítmicament a la música
- es comencen a mostrar indicis de cantar, imitant sobretot als adults

2 anys:

- la seva motricitat respon a la música en diferents maneres com pot ser moviment de cap, balancejant-se...

3-4 anys:

- capacitat de seguir la pulsació amb peus o mans.
- inici del desenvolupament de la motricitat fina
- representació de sons mitjançant dibuixos
- descoberta de les possibilitats rítmiques i musicals de les paraules
- capacitat per cantar cançons senceres amb algunes dificultats presents
- comença a distingir alguns sorolls

4-5 anys:

- agrupa sons
- capacitat de cantar cançons gràcies a l'augment de la capacitat d'entonació
- capacitat de memoritzar
- expressa felicitat o tristesa en les cançons inventades
- inici de la coordinació del mateix ritme amb el musical
- motivació per interpretar danses i per escoltar cançons

5-6 anys:

- millora de les capacitats motrius i perceptives del cos
- millora de la motricitat fina
- classifica els sons segons les seves qualitats
- crea seqüències rítmiques i melodies
- ampliació de la capacitat vocal

4.2 Cançons infantils com a eines educatives

4.2.1 Característiques de les cançons infantils

De la Cruz Ventura (2014) assenyala que una cançó és una composició breu, principalment amb un acompanyament i escrita amb un estil amb la possibilitat d'implementar-li una lletra (p.45).

Les cançons infantils solen tenir unes lletres senzilles, bastant rimades per així, poder ser memoritzades fàcilment pels infants, per tant, les tornades són repetitives i normalment, venen acompanyades de mímica, gestos i moviments.

Respecte a la temàtica, sol ser fàcil de retenir i entendre, amb bastant presència d'onomatopeies i reiteracions, entre d'altres. Els temes principalment més presents són els animals, els colors o aspectes del món proper dels infants i del seu interès, per tant, coses quotidianes. Un altre aspecte important i bastant comuna en les cançons infantils és la fomentació de la interacció social i la integració amb el seu entorn proper, per tal de fomentar la seva atenció i predisposició de participació davant aquesta.

Segons Toni Giménez (1997) i després d'haver estat vint anys component cançons infantils, ha establert una classificació de tres tipus de cançons:

1. Cançons d'animació → cançons on es fomenta la participació, animació, gesticulació... transmeten força i il·lusió.
2. Cançons calmades → cançons tranquil·les i suaus. Transmeten dolçor, calma i relaxació.
3. Cançons de contingut → cançons amb un missatge reivindicatiu, amb crítica. Aquestes poden ser alegres o tristes.

Bernal i Calvo (2000) destaquen que si una docent cantacada dia una mateixa cançó, al final els alumnes l'acabaran repetint i aprenent, tot i que sigui un fragment o un tros de la melodia. L'actitud d'entusiasme dels infants davant les cançons és un aspecte que destaca en la majoria dels entorns.

4.2.2 Funcions educatives de les cançons infantils

Gràcies a la música, podem aplicar molts continguts del currículum que comprenen l'educació rítmica, auditiva, vocal i de dansa:

- Educació auditiva: els seus elements bàsics són el so (sensació produïda a l'òrgan de l'oïda pel moviment vibratori dels cossos transmès per un mitjà elàstic, com l'aire, a través d'ones) i el silenci (absència del so). Dins l'audició musical entrarien contes, cançons, audicions d'obres... Amb l'audició també podem treballar l'habilitat d'atenció i concentració
- Educació rítmica: l'entorn que ens envolta està ple de ritmes, per tant, hi ha un gran ventall d'oportunitats de propostes rítmiques per tal de fer amb els infants, com per exemple, portar la pulsació seguint el soroll de tic-tac que fa el rellotge.
- Educació vocal: se centra principalment en la veu, que és l'instrument principal d'una persona. Aquesta es pot treballar a dos nivells diferents: amb la veu parlada

(onomatopeies, respiració...) i amb la veu cantada (jocs sonors, cançons...). És important ajudar els infants a descobrir-ho i utilitzar-ho, ja que serà un element important en el seu dia a dia.

- Dansa: és la disciplina que expressa a través del propi cos, per tant, s'ha de fomentar que els infants descobreixin aquesta eina.

4.2.3 Qualitats importants que han de tenir les docents per l'educació musical

Com a docents, és molt important escoltar com cantem, donant sobretot un sentit a les frases que diem i fent-ho a un to adient. És a dir, que la interpretació ha de ser bona per tal que els infants també visquin una bona experiència musical. A més, és molt positiu que la mestra s'acompanyi de tant en tant d'algun instrument, perquè així els infants vagin prenent consciència de la possibilitat d'una eina d'acompanyament de la veu.

És molt important, doncs, que la docent sigui conscient de la importància de fer un bon ús d'aquestes cançons per tal d'adaptar-les a les necessitats del gran grup. En aquest cas, el repertori és un dels elements que normalment escull l'adult. Aquest ha de tenir una àmplia varietat de cançons que possibilitin diferents escenaris d'aprenentatge.

Segons Sanuy M. i Sanuy C (1984) per tal de realitzar una bona educació musical als infants, l'adult hauria de:

- tenir una bona actitud (oberta i participativa) per tal de saber veure les seves limitacions i les dels infants i, per tant, adaptar-ho segons
- ser conscient dels beneficis que aporta l'educació artística en el desenvolupament tant de l'infant, com de l'adult.
- tenir uns mínims coneixements musicals que li puguin permetre ser capaç de llegir partitures, escriure i aplicar-les.
- ser coneixedora de la importància d'actualitzar-se
- Poder expressar-se de manera espontània a través del moviment.
- Facilitat per tocar instruments (senzills) de percussió o elementals com la flauta dolça o la guitarra.

“La capacidad de improvisación es un resorte que el maestro necesita para cualquier actividad. Dicha capacidad supone una espontaneidad que se contagia a los niños: del maestro creativo saldrán niños creativos” (Sanuy M. i Sanuy C., 1984, p.18).

4.2.4 Propostes d'usos de les cançons infantils en entorns educatius

Es presenten algunes propostes on poder cantar a l'espai educatiu de l'escola:

- A la rotllana del matí per donar el bon dia
- En sessions concretes especialitzades i preparades per cantar on es poden utilitzar material com són les capsetes màgiques, titelles, dibuixos...)
- Per treballar hàbits i rutines
- Per fomentar l'atenció o fer canvis d'activitats
- Mentre expliquem un conte o fem algun joc
- Per fer una dansa

4.2.5 Recursos materials a l'hora de cantar

Un dels elements més importants a l'hora de cantar és l'acompanyament del material que fem servir, per tal d'ajudar a relacionar i fomentar l'atenció dels infants. Per tant, es recull un seguit d'exemples d'elements per fer servir: cançoners, llibres, imatges amb partitures, capsetes amb objectes dins, instruments, objectes sonors, etc.

4.2.6 El cançoner

El cançoner és una de les diferents maneres de treballar les cançons. En aquest, es fa un recull de cançons amb diferents característiques, que poden ser agrupades segons la temàtica, l'etapa educativa, l'estil de música... És important que aquest cançoner tingui una portada i índex amb les diferents agrupacions realitzades de les cançons que compon el mateix cançoner. L'estètica és un element influent per tal que sigui atractiu. Ha d'estar format per dibuixos i les partitures de les cançons. També es pot afegir l'edat, l'estil de música, alguna recomanació de proposta didàctica.

4.2.7 El repertori musical

És important com a docents tenir en compte quin repertori mostrem als infants i tenir present que un dels grans criteris són el tema i el vocabulari, que han de ser adequats a l'edat dels infants. Pel que fa al ritme, és positiu que sigui repetitiu, igual que la melodia, que no ha de presentar grans salts que puguin suposar una dificultat per l'infant.

També cal destacar que en el repertori s'ha de considerar l'educació en valors i a més, no deixar de tenir en compte que s'ha d'ajustar a les motivacions dels infants, que seran els principals rebedors d'aquesta cançó i en alguns casos, els qui la interpretin.

4.3. Composició musical

4.3.1 Procés

Com bé diu Jiménez (2019) el procés per compondre una cançó infantil és un aspecte molt delicat, com un vidre, que si no aconsegueixes modelar-ho a temps, s'esfuma i costa de recuperar, fins que la inspiració torni a venir a nosaltres. A partir d'aquí ens dona alguns consells per aquelles persones que vulguin endinsar-se en el procés de creació, tinguin o no formació musical i tant, fa referència a dos camins a seguir, tant si es vol fer a partir d'una gravadora o amb partitures (Figura 1):

FIGURA 1: Taula de diferents processos de crear una cançó. Font: Elaboració pròpia.

Parts	Amb gravadora	Amb partitures
Idea principal	Enregistrar a la gravadora la primera idea per després treballar-la més detingudament.	Elecció de la tonalitat de la cançó i de l'estructura que tindrà.
Desenvolupament	Definir i crear les parts de la cançó. Enregistrar més definidament totes les parts de la cançó, tenint en compte que ha de tenir un bon tancament de cançó.	Definir i crear totes les parts de la cançó, escrivint-les en la partitura. Acabar la cançó en relació amb la tonalitat escollida.

5. ENQUESTA A COMPOSITORES PROFESSIONALS

5.1 Procés de recerca de persones

Per tal de fer diferents entrevistes a professionals de la composició i/o gravació de cançons infantils, he comptat amb algunes persones que es dediquen a l'àmbit musical, d'altres a l'educatiu i fins i tot, algunes que combinen tots dos àmbits. Aquest és el llistat de professionals i grups amb qui he tingut la sort de comptar:

- Marta Casals → professora, mestra, intèrpret. Creadora i intèrpret de la companyia "Sonall, música per a nadons" i anteriorment de l'espectacle "Maila, un món de contes a través de la música", ambdós dirigits al públic d'Infantil.
- Neus Aranda → trompetista Santfeliuena de diversos grups, entre ells Reggae per Xics. D'aquest últim, també compositora
- Dàmaris Gelabert → compositora i cantant de música infantil. Des de 1998 amb un segell discogràfic propi dedicat exclusivament a aquest àmbit "Tot Sona Records". Pedagoga i musicoterapeuta i també es dedica a potenciar la música com a part imprescindible en l'educació i el creixement saludable dels infants, fent sessions

d'estimulació musical per famílies centrades en la cançó "Créixer Cantant". A més fa formació en l'àmbit educatiu i musicoterapèutic.

- El Pot Petit → grup musical i companyia de teatre i animació de l'Empordà fundada l'any 2009 per Siddartha Vargas i Helena Bagué. El Pot Petit organitza espectacles diversos pensats per a tota la família i en especial pels infants, amb composicions pròpies. Composició pròpia de les cançons infantils.
- Cris Juanico → músic, cantant i compositor
- La Xaxi Band (Gerard) → animador, cantant, guitarra, compositor i líder d'un grup d'animació musical que realitza concert per a públic familiar.

Amb algunes d'aquestes persones el contacte l'hem mantingut via correu electrònic, i d'altres via telèfon.

5.2 Format de l'entrevista

Per tal de fer les preguntes de l'entrevista, he volgut focalitzar-me en aquests quatre blocs:

- Temàtica i llenguatge de les cançons
- Tonalitat, melodia i ritme
- Instruments
- Altres

Dins d'aquests quatre blocs, es mostren les diferents preguntes, en concret onze:

BLOC 1: Temàtica i llenguatge de les cançons

1. Quins criteris teniu en compte per seleccionar temes adients i atractius per als infants?
2. El missatge que voleu transmetre, ha de complir alguns requisits?
3. Quines característiques creieu que ha de tenir el llenguatge utilitzat a les cançons?

BLOC 2: Tonalitat, melodia i ritme

4. Com decidiu el to d'una cançó infantil?
5. Quina importància li doneu a la melodia i al ritme en una cançó infantil?

BLOC 3: Instruments

6. Quins instruments creieu que són més atractius a l'hora de crear i gravar una cançó infantil?

BLOC 4: Altres

7. Com és el procés de creació d'una cançó infantil? Si pots explicar breument d'alguna experiència pròpia mencionant el més senzill i el més complex a escala personal/grupal.
8. Quina és la vostra font d'inspiració per crear una cançó infantil?
9. Hi ha algun aspecte a tenir en compte per captar l'atenció dels infants en la cançó?
10. Trobeu alguna diferència a l'hora de compondre una cançó adreçada a infants envers un altre tipus de públic?
11. Quins consells o recomanacions donaríeu a una persona que vulgui compondre i gravar una cançó infantil per primer cop?

A més, hi ha afegit un espai no obligatori per si volen afegir algun altre comentari.

A l'hora de decidir el format de l'entrevista, he cregut que el Google Forms era el canal més viable per tal que cadascú respongués amb calma i serenitat les preguntes plantejades i a la vegada, quedessin ben recollides. Aquest formulari s'ha enviat per diferents canals (Gmail, telèfon i Instagram) a les persones professionals ja contactades anteriorment.

5.3 Recull de respostes

A continuació, es mostra un petit recull de les respostes que s'han obtingut en les diferents preguntes realitzades a professionals de la composició de cançons infantils.

Per fer-ho, ens centrarem pregunta per pregunta per destacar els diferents elements:

BLOC 1: Temàtica i llenguatge de les cançons

- 1. Quins criteris teniu en compte per seleccionar temes adients i atractius per als infants?**
 - Coses del seu dia a dia, descobriments, escola
 - Vocabulari adient
 - Missatges que volem transmetre
 - Històries al voltant d'un personatge
 - Relació amb un joc
 - Temes que agradin als infants (pensant en diferents etapes)
 - Originalitat (monstres interiors, cinc elements del planeta, emocions...)
- 2. El missatge que voleu transmetre, ha de complir alguns requisits?**
 - Sempre hi ha d'haver un valor darrere

- Segons la finalitat. Si forma part d'un conte, s'ajusten al personatge
- Que no sigui massa complex i de l'interès de l'infant
- Han de ser respectuosos, el màxim inclusivament possibles i diversos
- Missatges positius i d'aprenentatges bàsics
- Atractiu pels acompanyants dels infants

3. Quines característiques creieu que ha de tenir el llenguatge utilitzat a les cançons?

- Clar, ric, directe, simple, actual, divertit, sense floritures, repetitives, fugint d'infantilitzar-ho tot.
- Tenint en compte que el llenguatge no s'utilitza sempre en masculí que és la tendència general. Intercalant el masculí i el femení, o simplement fent servir expressions com: Família, canalla, penya!
- Bona dicció i pronunciació en la gravació
- Les cançons poden ser petits poemes amb paraules desconegudes per l'infant i rimes juganeres per descobrir.

BLOC 2: Tonalitat, melodia i ritme

4. Com decideu el to d'una cançó infantil?

- Tenint en compte que haurà de ser cantada per a infants, però també per a adults
- Partint d'un to agraït a una veu infantil
- Segons el registre de qui canta la cançó del grup
- Mai més greu d'un do3-si2. Pel que fa al registre agut, normalment no superior a un re-mi4
- Sense criteri establert

5. Quina importància li doneu a la melodia i al ritme en una cançó infantil?

- Molta importància, ja que han d'enganxar i ser atractives
- És més determinant el ritme que la melodia, ja que el ritme és més fàcil d'assimilar
- La mateixa que a una cançó per a adults
- L'harmonia i la lletra també són dos dels elements més importants conjuntament amb melodia i ritme
- Que sigui agraïda i divertida d'escoltar
- Intentar no caure en els mateixos patrons rítmics

BLOC 3: Instruments

6. Quins instruments creieu que són més atractius a l'hora de crear i gravar una cançó infantil?

- Com més instruments i varietat millor
- Guitarra o piano. Els melòdics són complementaris a la melodia de la cançó
- Tots (igual que no a totes les adultes els agrada el mateix, els infants iguals)
- Els instruments de vent poden ser atractius perquè brillen i sonen fort
- Per cançons més de bressol, timbres més dolços com el piano, la flauta travessera, violins i violes. Si és cançó més festiva, instruments amb més caràcter com la trompeta, guitarres elèctriques, bateries...
- És important oferir la possibilitat d'escoltar instruments diferents per ampliar la seva escolta

BLOC 4: Altres

7. Com és el procés de creació d'una cançó infantil? Si pots explicar breument d'alguna experiència pròpia mencionant el més senzill i el més complex a escala personal/grupal.

- Partir sempre d'una melodia o una lletra. A partir d'aquí buscar estil musical que pugui encaixar. Un cop es té l'estructura, la lletra i melodies clares ve el procés d'arranjament de la cançó
- Partir d'una lletra primitiva d'acord amb el conte i posar-li la música (tonalitat, arranjaments). Important no caure en infantilitzar o simplificar la música pel fet que sigui destinat a infants.
- Diferent segons el que es vol transmetre/comunicat. Moltes vegades ja tinc la lletra escrita en forma de poema i, per tant, li busco una melodia i harmonia que l'acompanyi. Tinc la tendència de gravar en notes de veu del mòbil idees que venen. També, m'ha passat que a l'aula amb els infants passa alguna anècdota o tinc algun element o instrument protagonista i acabo inventant-me una cançó que ho reculli o ho acompanyi.
- Primer busco temàtica i intento crear la tornada.
- D'una idea de melodia que em ve al cap li busco la temàtica per començar a construir lletra i música. Després la comparteixo amb altra persona i s'acaba de definir estructura i estil.

8. Quina és la vostra font d'inspiració per crear una cançó infantil?

- El món
- Observar els infants (que els preocupa, motiva, que passa en el seu dia a dia)
- Observar les seves famílies
- Entorn escolar (que puguin acompanyar i ajudar a mestres, pares i infants)
- Context del conte que s'estigui creant
- Les rutines
- Anècdotes d'aula
- Animals
- Estacions de l'any
- Instruments o objectes quotidians
- En l'àmbit musical, la música jamaicana (dels anys 60 fins al 90)
- Viatjar (sortir de la rutina)

9. Hi ha algun aspecte a tenir en compte per captar l'atenció dels infants en la cançó?

- Tenir una bona tornada
- Connectar veu i moviment (que conviden a fer una coreografia, moviment, pregunta-resposta, imitació...)
- No tractar a l'infant com a inferior
- Les paraules que es repeteixin o sons onomatopeics
- Les ganes de transmetre, de comunicar, el gest, l'emoció, l'expressió...
- Incorporar els infants activament dins la cançó
- Personalitzar la cançó (introduir el seu nom dins la cançó).

10. Trobeu alguna diferència a l'hora de compondre una cançó adreçada a infants envers un altre tipus de públic?

- Només en la lletra/temàtica/llenguatge
- A nivell musical no
- No, són persones i se'ls ha de tractar com a tal
- De vegades és complicat saber que els interessa als infants per tal de crear les lletres que ells i elles sentin
- El dibuix melòdic no ha de ser molt gran pel que fa a les distàncies intervàl·liques (si es vol que els infants la puguin cantar).

- Musicalment, és bo que escoltin de tot i com més ric i variat sigui el contingut musical que oferim, millor.

11. Quins consells o recomanacions donaríeu a una persona que vulgui compondre i gravar una cançó infantil per primer cop?

- Que ho faci amb criteri, gust, professionalitat, rigorositat... que pensi que l'escoltarà un públic exigent el qual està creixent i s'està educant també a través de la música.
- Que ho fes de cara i sense embuts.
- El primer de tot i el més important que diria és que els infants no són idiotes. No cal parlar-los en diminutiu, ni amb veu agudeta ni com si només entenguessin una paraula i mitja. Fer música per a infants, per mi, no és fer música cutre. A banda d'això, els diria que prové con d'atrevir-se a jugar, de provar veus, sons, sense por, com en qualsevol creació. Els diria que prevessin de parlar de coses diferents, de fer cançons més senzilles i d'altres de més complexes, sempre tenint en compte el context. Però sobretot, que no es deixessin guiar per cap estereotip, vull dir, que fer música per infants no ha de voler dir res concret, ni uns temes, ni uns estils, ni uns instruments, simplement és un tipus de públic que has de tenir en compte quines necessitats i interessos té, com qualsevol altre projecte o creador que té en compte quin públic té quan decideix quina cançó fa, com la fa o quina portada posa al seu disc.
- Agafar una idea, per senzilla que sigui, i intentar donar-li una forma i un sentit musical. No cal que sigui molt complexa melòdicament i rítmica, pot ser la repetició d'una nota o de dues notes, però la intenció que un li posi i la màgia que l'emboïllarà li donaran sentit i entitat i als infants els arribarà i hi connectaran.
- Que pensi en allò que vol transmetre i a partir d'aquí comenci a construir la lletra i la música que anirien millor per expressar-lo. Aquestes són algunes idees que poden funcionar bé per una cançó infantil: lúdica, amb gest i moviment, personalitzada, amb elements visuals, amb participació activa per part de l'infant, fent servir tècniques de repetició en la composició, amb paraules clau, amb vocabulari proper i actual, però no simple, amb complicitat entre la lletra i la música, amb estructures clares i amb pulsacions i ritmes clars, atractius, actuals.
- Que s'imagini si al seu nen/a interior li agradaria escoltar-la. I que abans de gravar-la provi de cantar-la davant d'un o més infants. El millor que ens poden donar, és la seva sinceritat. Per això és un públic meravellós, aprens moltíssim d'ells.

6. DISSENY DE LA PROPOSTA

6.1 Introducció

La proposta és crear una cançó adreçada a infants. En aquest cas no considero que sigui adient enfocar-ho en una edat concreta entre l'etapa infantil, ja que en aquest cas, totes les cançons són aptes per a infants de 0 a 6 anys. La finalitat és aconseguir, durant l'escolta de la cançó, estimular als infants i establir una connexió entre ells. Fins i tot es podria plantejar introduir aquesta cançó durant alguna programació de la temàtica que tracti.

Els **objectius** d'aquesta proposta són:

- Estimular el desenvolupament cognitiu, emocional i social dels infants
- Explicar algun concepte des de l'àmbit musical
- Adequar-se a les necessitats presents a l'etapa d'Educació Infantil
- Tenir en compte la melodia, el ritme i els instruments adients per la cançó

Per tant, la **proposta** pretén que l'**infant**:

- Prengui consciència sobre quan escolta una cançó
- Pugui crear vincles entre iguals i amb l'adult
- Gaudeixi del que escolta
- Fomenti el moviment lliure segons què li transmet

6.2 Relació amb el currículum

Aquesta proposta s'ha dissenyat tenint en compte el Nou Currículum d'educació Infantil (DECRET 21/2023).

Respecte als eixos de desenvolupament i d'aprenentatge, es treballa el següent:

- EIX 1: Un infant que creix amb autonomia i confiança

→ Competència 1: Progressar en el coneixement i el domini del cos, en el moviment i la coordinació, adonant-se de les pròpies possibilitats, per anar desenvolupant autonomia personal i una imatge ajustada i positiva d'un mateix.

- ◆ Avançar en el moviment, el domini i el coneixement del propi cos, ajustant les accions i les reaccions a cada situació i desenvolupant la coordinació, l'equilibri i la precisió.
- ◆ Mostrar progressivament sentiments de seguretat personal en situacions quotidianes, confiant en les pròpies possibilitats i manifestant iniciativa.

→ Competència 2: Viure les emocions, expressant i reconeixent sentiments i necessitats, per anar creixent en benestar emocional i seguretat afectiva.

- ◆ Expressar progressivament les necessitats i els desitjos derivats de les pròpies emocions adquirint confiança i seguretat afectiva i emocional.
- ◆ Demanar, acceptar i oferir ajuda, establint relacions afectives positives, de manera lliure, segura i respectuosa en moments de vida quotidiana

- EIX 2: Un infant que es comunica amb diferents llenguatges

→ Competència 1: Interpretar, comprendre i expressar missatges, per avançar en la comunicació i la construcció de nous aprenentatges.

- ◆ Participar en situacions comunicatives de manera activa, espontània i respectuosa, ajustant el repertori comunicatiu a les propostes, als interlocutors i al context.
- ◆ Fer un ús funcional de la llengua oral augmentant el repertori lingüístic i expressant idees, desitjos, sentiments i emocions.

→ Competència 2: Expressar-se de manera entenedora, personal i creativa mitjançant diferents llenguatges, explorant-ne les possibilitats i gaudint-ne, per respondre a diferents contextos comunicatius.

- ◆ Manifestar habilitats per comunicar-se i interactuar a través de diferents llenguatges, ajustant l'expressió al context verbal, matemàtic, corporal, plàstic, musical i digital.
- ◆ Evocar i expressar espontàniament idees, sentiments, emocions i vivències mitjançant diferents llenguatges i formats
- ◆ Interpretar i crear manifestacions artístiques individuals i col·lectives, utilitzant i explorant diferents instruments, recursos o tècniques, mostrant una actitud curiosa i respectuosa.
- ◆ Explorar les possibilitats sonores, simbòliques, cinètiques, visuals i plàstiques a través dels elements de l'entorn.

6.3 Paper de la docent

El paper de la docent respecte al funcionament i utilització d'aquesta cançó és de guiatge. És important que la docent presenti la cançó i formalitzi verbalment aspectes sobre aquesta mentre s'escolta, així com que fomenti l'expressió individual de cada infant. A més, també ha de ser la docent qui avaluï l'ús d'aquesta cançó i vagi modificant-ho segons observi.

Vull destacar la importància que la docent sigui coneixedora de la cançó, així com que sàpiga cantar-la, per tant, que pugui ser una bona referent pels infants.

7. CREACIÓ I DESCRIPCIÓ DE LA CANÇÓ

7.1 Creació cançó

Abans de començar amb la descripció del procés de creació vull especificar que no hi ha una manera ni un ordre concret per tal de crear una cançó, és a dir, cada persona té el seu format per fer-ho i cap és més vàlida que altre, simplement són diferents maneres de fer.

En aquest cas, personalment tendixo a començar per crear la melodia i posteriorment, li afegeixo la lletra. Però això no vol dir que sigui una cosa estàtica i que sempre ho faci així.

7.1.1 Pluja d'idees temàtica

En el primer que m'he centrat és en fer una pluja d'idees sobre diferents temàtiques per la cançó. A continuació, queden escrites algunes de les propostes de la primera pluja d'idees: beure aigua, avis, tradicions catalanes, treure la jaqueta i posar-la per anar al pati, posar-se la bata per pintar, aixecar-se i posar-se les sabates, fer una rotllana, fer una fila, anar a l'escola, per rentar-se les mans, per tornar/sortir del pati, compartir joguines, menjar amb la forquilla, cullera, ganivet i posar-se el pitet, els mesos de l'any...

Dins aquestes, es va fer una selecció i van quedar les següents:

- anar a l'escola
- menjar amb coberts (explicant per què serveix cadascun)
- mesos de l'any
- aixecar-se i posar-se les sabates

Finalment, em vaig decantar per la temàtica "Anar a l'escola", ja que vaig considerar que era una cançó que es podria cantar tant a casa (per tal d'agafar camí a l'escola) com a la mateixa escola. A més, que representaria més la vivencialitat d'un rang més llarg d'edat, és a dir, es poden sentir representades les infants amb 3 anys com les de 6 anys.

7.1.2 A qui va dirigida?

Aquesta cançó no està destinada a una edat concreta, sinó que està pensada per tal que la puguin escoltar infants de 0 a 6 anys. Tal com he comentat anteriorment, s'ha escrit d'una

manera que el màxim de persones possibles es puguin sentir identificades amb la història que explica.

7.1.3 Aspectes a tenir en compte

A banda dels objectius mencionats anteriorment al treball, per la cançó m'he volgut centrar en aspectes que considero importants tenir presents durant el procés de creació i gravació:

- Que la puguin cantar els infants, fent-se-la sentir seva
- Pronoms que s'utilitzen. Principalment centrats en referir-nos a persona. Si es mostra algun, serà acabat en -a.
- Tenir una bona dicció
- Agafar un to adient perquè la puguin cantar còmodes tant infants com adults.
- Introduir elements melòdics de repetició
- Fer un canvi de pulsació i augmentar-ho al final
- Idear algun moviment corporal que acabi formant una mena de petit joc durant l'escolta de la cançó

A més, altre aspecte que he considerat important és que la cançó fos en català, ja que considero necessari fomentar l'ús i la transmissió d'aquesta llengua a les noves generacions, així també com contribuir a la normalització de l'ús del català en l'àmbit musical, fent referència al fet que també pot fer un canal comunicatiu molt ric.

7.1.4 Creació i estructura de la cançó

Per començar, he creat una melodia. La primera que va sortir va ser la de la tornada. Per tant, la vaig gravar amb la una gravadora per tal de no oblidar-la. Posteriorment, va sorgir la idea de la lletra d'aquesta tornada. Aquesta primera idea no ha estat la melodia final de la tornada, així i tot, sí que ha mantingut el ritme.

Un cop definida aquesta tornada, vaig començar a pensar en el vers, el qual ha seguit el mateix procés, primer crear la melodia amb el ritme i posteriorment, la lletra.

Quan ja tenia una primera idea del que seria la cançó, vaig fer petites modificacions. També, vaig creure convenient pair la primera proposta i continuar un altre dia, ja que moltes vegades, és fàcil saturar-se amb una cançó que portes cantant-la molta estona. Aquest també ha estat un element important que m'he trobat en aquest procés i que crec que és saludable

trobar els tempos necessaris (personalment parlant), per tal de no cremar la cançó i no caure en la saturació que pot comportar el fet d'estar fixada molta estona amb algun element que no acabes de veure clar.

Aquestes pauses m'han ajudat a estimar-me més la pròpia cançó i a estar satisfeta amb el resultat final, prèvia a la part de gravació.

Finalment, l'estructura d'aquesta cançó es basa en: Vers, pre-tornada, tornada. Durant la repetició de la tornada, es troben algunes modificacions de lletra.

Pel que fa a la tessitura, el més greu és un la³ i el més agut un mi⁴.

Tot aquest procés de composició s'ha realitzat amb els diferents materials: paper, boli i gravadora.

7.1.5 Melodia, lletra i títol

Per una banda, a l'hora de crear la melodia d'aquesta cançó, s'ha tingut en compte que la distància intervàl·lica sigui petita, per tal que els infants puguin recordar la melodia amb facilitat degut a la poca complexitat de canvis de notes.

Per l'altra banda, a l'hora de crear la lletra, he tingut molt present que es descriguin accions que es puguin sentir identificades. A més, també he cregut convenient afegir paraules com rebedor, que potser no se les troben tant en el seu dia a dia, i anar introduint nou vocabulari.

El que he volgut explicar amb la lletra ha estat el procés d'ençà que t'aixeques fins que vas a l'escola. Fent l'acció de caminar cada vegada que es repeteix "pam param pam". A continuació es mostra la lletra al complet:

Lletra:

M'aixeco ja surt el sol,
em poso les sabatilles.

Comença un dia de nou,
me'n vaig a esmorzar a la cuina.

I agafo les coses, del rebedor,
motxilla, jaqueta, ja ho tinc tot, tot. (vinga som-hi)

I així pam param pam,

pam param pam,
camino, camino, cap a l'escola.

I així pam param pam,
pam param pam,
camino (ja estic molt a prop).

I així pam param pam,
pam param pam,
camino, camino, cap a l'escola.

I així pam param pam,
pam param pam,
camino (ei bon dia companya)

I així pam param pam,

pam param pam,
camino, camino, cap a l'escola.

I així pam param pam,
pam param pam,
camino, ja he arribat!

Per acabar, per tal d'escollir el títol d'aquesta cançó, he tingut en compte que en aquest aparegués una paraula que es mencionés a la cançó, per tal de poder fer una ràpida associació de títol i cançó.

Cal especificar que en el cas del meu procés de creació, el títol ha estat l'últim element pensat, ja que considero que escoltar la cançó al complet gravada, m'inspira a formalitzar el títol.

7.2 Gravació cançó

Un cop acabat l'apartat de composició de la cançó, toca el moment de gravació. Per tal de fer-ho, s'ha utilitzat l'aplicació de programari GarageBand, disponible per tothom qui tingui un sistema operatiu de macOS i iOS.

7.2.1 Procés de gravació

En primer lloc, vaig crear un nou projecte a l'aplicació. Per tal de començar el procés de gravació, vaig definir el tempo, en aquest cas 125bpm, és a dir, beats per minut (batecs per minut). Aquest definirà la velocitat a la qual s'interpretarà la cançó. Per tant, se li ha indicat a l'aplicació i aquesta reproduirà les pistes a aquesta velocitat. Aquest tempo es pot considerar moderadament ràpid. Així doncs, vaig posar el metrònom per tal d'ajustar-me al tempo i vaig cantar la melodia i lletra definida, sense cap base instrumental.

Posteriorment, vaig començar a introduir sons bàsics com per exemple el marcatge del tempo amb els palmells de la mà, i així seguidament fins a obtenir totes les pistes de la cançó.

La cançó té un mateix nombre de pistes en general, menys la part del final, que s'afegeixen més sons per tal de donar un efecte major de sonoritat.

Un altre aspecte important del procés ha estat la introducció d'una transició en el canvi de tempo al final de cançó, un element important per introduir aquesta modificació.

Com en el procés de creació, també vaig necessitar pauses entre la gravació per tal d'assentar la cançó i no entrebancar-me en el que estava escoltant durant un dia (*vegeu Annex 2*). Per tant, les pistes han anat variant segons el que considerava més convenient. Finalment, la cançó consta de vint pistes, cadascuna amb sons diferents que es mencionaran més endavant (*vegeu Annex 2*). Com es pot veure, també apareixen cinc pistes silenciades, i que, per tant, no sonen quan es reproduïx la gravació (només es reproduïxen aquelles que estan de color blau). Aquestes cinc pistes han estat col·locades al final per si finalment era necessari recuperar-les.

Per acabar, s'han acabat editant totes les pistes, eliminant els possibles sons externs que poden aparèixer al principi o final d'una pista i s'ha exportat el projecte en MP3 i així, poder escoltar-ho fàcilment en tots els dispositius.

7.2.2 Materials utilitzats

Per tal d'enregistrar les diferents pistes s'ha utilitzat el següent material (*vegeu Annex 2*):

Micròfon, peu de micròfon, cable XLR femella a XLR mascle, taula de so, portàtil MacBook, cascs, baquetes, maraques, bongos, pandero, maleta i crocs.

7.2.3 Elements sonors

Com ja s'ha comentat anteriorment, la cançó consta de 20 pistes. A continuació s'especifiquen els diferents elements que hi apareixen en cada. Per fer-ho, les separaré per seccions (**Figura 2**):

FIGURA 2: Taula de les diferents pistes de la cançó. Font: Elaboració pròpia.

SECCIÓ	Nº DE PISTA	NOM DE LA PISTA (ELEMENT SONOR)
Veu	Pista 1	Principal: es canta la melodia i lletra principal
	Pista 2	Segones veus: es fan les segones veus a les tornades
	Pista 3	Veu repetició: es reforcen elements de la cançó per sonar més sonoritat
	Pista 4	Veu repetició 2: es reforcen elements de la cançó per sonar més sonoritat
	Pista 5	Classic Vocal: es graven les parts més parlades com per exemple "Ei bon dia companya". Tenen un efecte de veu de l'aplicació anomenat classic vocal (<i>vegeu Annex 2</i>)
Palmells	Pista 6	Palmes bàsiques: sonen els palmells que marquen el tempo de la part del principi

	Pista 7	Palmes dobles: es marquen corxeres amb els palmells durant tota la cançó
	Pista 8	Palmas: es marca amb els palmells un ritme determinat
	Pista 9	Palmas 2: es repeteix la marca amb els palmells un ritme determinat per tal de donar més sonoritat
Combinació peus i mans	Pista 10	Ritmo pies y manos: ritme combinat amb palmells i peus durant el principi de la cançó
	Pista 11	Ritmo pies y manos: ritme combinat amb palmells i peus durant tota la cançó que utilitza les sabatilles crocs com element principal
Peus	Pista 12	Caminar: marca el so de peus caminant al temps de la cançó i durant la major part de l'estona
	Pista 13	Bateria suelo: marca la pulsació amb els peus al canvi de tempo més ràpid
Bongos	Pista 14	Bongos dobles: ritme amb els bongos dobles (agut i greu). Es marca durant tota la cançó
	Pista 15	Bongo final: diferent ritme afegit al final de la cançó per donar-li més sonoritat
	Pista 20	Intro ràpid: introdueix el canvi de temps quan s'accelera
Maraca i sonall metàl·lic	Pista 16	Xiqui: s'introdueixen maraques i sonalls metàl·lics durant gairebé tota la cançó. Principalment, marquen la pulsació de la cançó
Pandero	Pista 17	Pulsació pandero: es marca la pulsació combinant la intensitat entre fort i fluix durant tota la cançó.
Maleta	Pista 18	Pulsació maleta: improvisació de ritmes amb la utilització d'una maleta i una baqueta al final de la cançó
Dits	Pista 19	Dits: espetecs de dits durant tota la cançó

7.3 Producte final

Aquestes vint pistes han estat el producte final de la cançó, que a continuació s'adjunta, tant la versió original, com la instrumental, que tenen una duració d'1 minut i 20 segons:

- [Cap a l'escola](#)
- [Cap a l'escola \(instrumental\)](#)

7.4 Suggeriments per introduir la cançó

Aquesta cançó ha estat dissenyada amb dues idees clares: poder cantar-la a l'escola i poder cantar-la a casa.

M'agradaria posar èmfasis en aquests dos aspectes, ja que considero que pot ser una cançó que ajudi a aquells infants que els hi costa més voler anar a l'escola. A més, com que la lletra és descriptiva, fomenta el coneixement de les rutines.

Com a suggeriment, proposo que una bona temporalitat per introduir aquesta cançó seria a principi de curs, on els infants encara estan en procés d'adaptació.

Tot i això, hi ha moltes maneres d'introduir aquesta cançó i tot depèn de l'objectiu o la necessitat. La manera de fer-ho tampoc ha de ser estàtica, la cançó juga amb un paper interactiu on a la tornada anima als infants a fer l'acció de caminar per tal d'arribar a l'escola.

8. VALIDACIÓ EXTERNA DEL PRODUCTE

Aquesta cançó ha estat validada per persones externes professionals de la música o de l'educació. Per tal de fer-ho, s'ha enviat un Google Forms amb una petita descripció de la cançó i l'enllaç per escoltar les preguntes, per posteriorment contestar a 9 preguntes descrites:

1. Quina és la teva primera impressió?
2. Et sembla adequada per a infants?
3. Quina és la teva opinió envers la lletra implementada?
4. Què opines de la melodia? És atractiva i fàcil de recordar?
5. Creus que la cançó es troba en una bona tonalitat per cantar infants?
6. El ritme de la cançó és adequat per mantenir l'atenció dels infants?
7. Què opines de la instrumentació utilitzada a la cançó? I de la producció general?
8. Creus que els nens gaudirien escoltant aquesta cançó repetidament? Convida a la participació, sigui cantant o fent moviments?
9. Propostes de millora o suggeriments?
10. Si vols afegir alguna altra cosa, tens aquest espai (no obligatòria)

Les professionals que s'han seleccionat han estat triades conscientment segons el seu perfil:

- Verònica Asensio: Professora de Música. Universitat de Barcelona; Universitat Autònoma de Barcelona. Autora de materials educatius i compositora. 14 anys d'experiència docent a l'aula d'educació Infantil, Primària i Secundària
- Maria Subirachs: mestra d'educació infantil de l'escola Palcam.

Les respostes del formulari queden recollides (*vegeu Annex 3*).

9. CONCLUSIONS

Les conclusions d'aquest treball es classifiquen en tres parts: revisió d'objectius, respostes de l'enquesta de validació de la cançó i reflexió del procés de realització d'aquest TFG.

En primer lloc, pel que fa als objectius del treball, considero que els he assolit tots, ja que el procés de creació del treball anava molt de la mà d'aquests objectius, i per tant, tenir el producte final de la cançó vol dir una obtenció adient d'aquests.

Pels que fa als objectius de la creació de la cançó en si, considero que sí que s'han assolit però dins d'un marge, ja que alguns d'ells és necessària la seva implementació per observar l'eficàcia.

Pel que fa a les limitacions, durant el treball m'he pogut trobar poca accessibilitat a materials i recursos per tal de dur a terme una gravació més professionalitzada de la cançó. Tanmateix, estic molt contenta amb el resultat i penso que la seva sonorització diferent és el que la fa especial. A més, el temps també ha estat un límit bastant important, m'hauria agradat poder abastir a una major exploració de sons i instruments i acabar creant i gravant un conjunt de cançons que podrien ajuntar-se i formar un petit àlbum. També m'agradaria haver transcrit la cançó en una partitura per tal de tenir un model a seguir i on quedin tots els aspectes rítmics i melòdics més definits. No descarto fer-ho més endavant un cop tingui més temps, ja que no és un procés curt.

Tot i això, vull comentar que estic molt agraïda amb la predisposició de les diferents persones del món professional musical/educatiu, ja que en tot moment s'han mostrat atentes i amb ganes de col·laborar amb aquest treball.

En segon lloc, pel que fa a l'enquesta de validació de la cançó, vull destacar que estic d'acord amb la resposta de la Verónica Asensio pel que fa a la presència d'alguna frase una mica llarga o a l'absència d'algun silenci. Totes dues podrien ser propostes de millora viables que podria modificar de la cançó. Pel que fa a la resposta de la Maria Subirachs, comenta que podria crear-se també altres cançons que també tinguessin en compte rutines diàries dels infants. Els exemples que em dona just coincideixen amb la pluja d'idees de temàtiques que vaig realitzar en primer moment. Per tant, coincideix amb la proposta comentada anteriorment d'un petit àlbum amb cançons que parlessin de moments rutinaris.

Personalment, estic satisfeta amb el resultat de la cançó creada.

En tercer lloc, fer aquest treball de Final de Grau ha estat un camí d'aprenentatge molt significatiu. Com ja s'ha pogut veure anteriorment, considero la música un aspecte molt important en la meua vida i possiblement la de gran part de la població.

Per això, m'he volgut endinsar en el món de les cançons i en la seva creació i gravació, ja que aquestes cançons són un element primordial en el desenvolupament de l'etapa 0-6, i que de manera sovint desvaloritzem per la gran accessibilitat que tenim a elles o simplement per anar dirigides principalment a infants.

Considero que aquest treball pot ajudar a impulsar a altres professionals de l'educació a endinsar-se en aquest procés de creació i si s'escau, de gravació, ja que per aquesta segona sí que es necessiten un seguit de recursos. Un cop viscut, ho recomano molt a totes aquelles persones que tinguin ganes de fer-ho.

Per concloure, vull comentar que estic satisfeta amb el resultat final del treball, així també, com d'haver pogut gaudir del procés (un aspecte molt important per mi en l'elecció de la temàtica). Així i tot, ho he pogut adaptar a la meua realitat i he descobert dades i projectes molt interessants. Com a últim, realitzar aquesta creació m'ha engegat una motivació d'en un futur, poder endinsar-me en el món de les cançons i els espectacles infantils.

10. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Agosti-Gherban, C., & Rapp-Hess, C. (1988). *El niño, el mundo sonoro y la música*. Editorial Marfil.
- Andrés Jiménez, C. (2019). Estimulación temprana con canciones infantiles para centros educativos. *Cuadernos de Investigación UNED*, 11(2), 38-47.
- Bernal Vázquez, J., & Calvo Niño, M. L. (2000). *Didáctica de la música: la educación musical en la educación infantil*. Archidona (Málaga): Aljibe, 2000.
- Calvo Niño, M. L., & Bernal Vázquez, J. (1999). La expresión musical en el currículum de educación infantil. *Eufonía: didáctica de la música*.
- Capdevila, R. (2017). El niño que canta: propuestas prácticas. In *La música en Educación Infantil: investigación y práctica* (pp. 109-118). Dairea.
- Corredor, A.A.B.(2010). La música: una canción en educación infantil. *Innovación y experiencias educativas*, 45(6), 1-8.
- Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil. (2023, 9 de febrer). *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 8851, 1-39. <https://projectes.xtec.cat/nou-curriculum/educacio-infantil/decret-educacio-infantil/>
- de Epstein, H. L. H. (1974). *Aspectos fundamentales de la educación de la voz para adultos y niños*. Editorial Guadalupe.
- de Hemsy Gainza, V. (1964). *La iniciación musical del niño*. Ricordi.
- de la Cruz Ventura, A. (2014). *Receptes musicals. Les classes de música en l'educació infantil*. L'Abadia de Montserrat.
- Giménez, T. (1997). El uso pedagógico de las canciones. *Eufonía*, 6, 91-99.
- Muñoz Muñoz, J. R. (2001). La voz y el canto en la educación infantil. *Eufonía: Didáctica de la música*.
- Pascual, M. P. (2011). *Didáctica de la música para la educación infantil*. Pearsons education, SA.
- Reyes Belmonte, M. D. C. (2011). *El rendimiento académico de los alumnos de primaria que cursan estudios artísticos-musicales en la Comunidad Valenciana*. Universitat de València.
- Riesco, B. (2009). La música en educación infantil. *Padres y Maestros/Journal of Parents and Teachers*, (327), 33-35.

- Sanuy, M., & Sanuy, C. (1984). *Música, maestro: bases para una educación musical 2-7 años*. Cíncel.
- Sarget Ros, M. Á. (2003). La música en la educación infantil: Estrategias cognitivo-musicales. *Ensayos: revista de la Escuela Universitaria de Formación del Profesorado de Albacete*.
- Trehub, S. E., & Nakata, T. (2001). Emotion and music in infancy. *Musicae scientiae*, 5(1_suppl), 37-61
- Willems, E. (1976). *La preparación musical de los más pequeños*. Buenos Aires: EUDEBA.

11. ANNEXES

11.1 ANNEX 1: Entrevistes professionals de la composició

Entrevistes a professionals de la composició de la cançó infantil:

11.1.1 Entrevista El Pot Petit

NOM/GRUP: El Pot Petit

Descriu breument quina és la teva professió en l'àmbit musical: Cantant i compositora

Temàtica i llenguatge de les cançons

1. Quins criteris teniu en compte per seleccionar temes adients i atractius per als infants?

Sobretot que siguin coses del seu dia a dia amb les quals puguin empatitzar o s'hi puguin reconèixer.

2. El missatge que voleu transmetre, ha de complir alguns requisits?

No volem ser allisonadors però sempre hi ha un valor o un perquè per fer aquella cançó, volem que gairebé sense adonar-se'n els puguem transmetre el missatge que volem donar.

3. Quines característiques creieu que ha de tenir el llenguatge utilitzat a les cançons?

Ha de ser un llenguatge clar, ric i directe.

Tonalitat, melodia i ritme

4. Com decidiu el to d'una cançó infantil?

Tenint en compte que l'hauran de cantar els nens i nenes, però també que nosaltres com a cantants l'hem de poder defensar bé sobre l'escenari.

5. Quina importància li doneu a la melodia i al ritme en una cançó infantil?

Tota la importància, les melodies han d'enganxar, han de ser atractives per l'infant i el ritme igual.

Instruments

6. Quins instruments creieu que són més atractius a l'hora de crear i gravar una cançó infantil?

Nosaltres creiem que com més instruments i més varietat millor pels infants per la riquesa que això suposa però també tenim clar que les cançons han de funcionar igual de bé a guitarra i veu.

Altres

7. Com és el procés de creació d'una cançó infantil? Si pots explicar breument d'alguna experiència pròpia mencionant el més senzill i el més complex a escala personal/grupal.

Nosaltres partim sempre o d'una melodia o d'una lletra. A partir d'aquí li busquem un estil musical i investiguem que hi pugui encaixar. Un cop tenim l'estructura, la lletra i la melodia clares, seguim amb el procés d'arranjament de la cançó. Com diem nosaltres la fem créixer.

8. Quina és la vostra font d'inspiració per crear una cançó infantil?

El món, observar els infants, què els preocupa, què els motiva, quines coses els passen en el seu dia a dia...

9. Hi ha algun aspecte a tenir en compte per captar l'atenció dels infants en la cançó?

Per mi crec que una bona tornada és un tant per cent gran perquè la cançó enganxi i capti l'atenció de l'infant. També funciona molt bé, connectar veu i moviment, les cançons que ja conviden a fer una certa coreografia o moviment amb el cos capta molt més l'atenció.

10. Trobeu alguna diferència a l'hora de compondre una cançó adreçada a infants envers un altre tipus de públic?

Només en la lletra o temàtica, a nivell musical no hauria de condicionar en res.

11. Quins consells o recomanacions donaríeu a una persona que vulgui compondre i gravar una cançó infantil per primer cop?

Que ho faci amb criteri, gust, professionalitat, rigorositat... que pensi que l'escoltarà un públic exigent el qual està creixent i s'està educant també a través de la música.

Molta sort!

11.1.2 Entrevista Cris Juanico

NOM/GRUP: Cris Juanico

Descriu breument quina és la teva professió en l'àmbit musical: Músic, cantant i compositor

Temàtica i llenguatge de les cançons

1. Quins criteris teniu en compte per seleccionar temes adients i atractius per als infants?

Musicalment, cap en particular. Sí que reviso els textos, que el vocabulari sigui l'adient.

2. El missatge que voleu transmetre, ha de complir alguns requisits?

Sí, segons la finalitat de les cançons. En el meu cas, he fet cançons que formen part d'un conte infantil i s'ajusten al personatge que les interpreta.

3. Quines característiques creieu que ha de tenir el llenguatge utilitzat a les cançons?

Bàsicament simple i directe, sense floritures

Tonalitat, melodia i ritme

4. Com decidiu el to d'una cançó infantil?

És evident que els infants l'han de poder cantar sense patir, per tant, miro de partir d'un to agraït a una veu infantil.

5. Quina importància li doneu a la melodia i al ritme en una cançó infantil?

Crec que en música infantil és més determinant el ritme que la melodia. La melodia és una part que no totes les persones poden fàcilment assimilar. En canvi, el ritme crec que sí que és més fàcil. La música infantil occidental tendeix a ser més melòdica. En canvi, la música africana tendeix a ser rítmica. Dependrà de cada cançó i de quina interacció esperem.

Instruments

6. Quins instruments creieu que són més atractius a l'hora de crear i gravar una cançó infantil?

Els harmònics com la guitarra o el piano. Els instruments melòdics són complementaris a la melodia de la cançó

Altres

7. Com és el procés de creació d'una cançó infantil? Si pots explicar breument d'alguna experiència pròpia mencionant el més senzill i el més complex a escala personal/grupal.

En el cas meu, que són cançons que formen part d'un conte, partesc d'una lletra primitiva d'acord amb el conte i a partir d'aquí hi poso la música, cercant la tonalitat, els arranjaments que podrien ser adients. El més difícil és no caure en el parany de què pel fet de ser cançó infantil, hem d'infantilitzar o simplificar la música. Som del parer de creure que la música ha de ser amb majúscules, creada com si fossin adults. Els infants saben quan se'ls tracta de nens i quan se'ls tracta de persones.

8. Quina és la vostra font d'inspiració per crear una cançó infantil?

El context del conte em dona moltes pistes.

9. Hi ha algun aspecte a tenir en compte per captar l'atenció dels infants en la cançó?

Sí, no tractar-lo com a inferior. S'ha d'anar de cara, perquè ja sabem que són molt explícits i directes. També hem de ser-ho noltros amb les cançons que els hi oferim.

10. Trobeu alguna diferència a l'hora de compondre una cançó adreçada a infants envers a un altre tipus de públic?

Hi ha qui ho practica però jo no, com deia abans: són persones i se'ls ha de tractar com a tal.

11. Quins consells o recomanacions donaríeu a una persona que vulgui compondre i gravar una cançó infantil per primer cop?

Que ho fes de cara i sense embuts.

11.1.3 Entrevista Neus Aranda

NOM/GRUP: Neus Aranda, Reggae per Xics

Descriu breument quina és la teva professió en l'àmbit musical: Trompetista

Temàtica i llenguatge de les cançons

1. Quins criteris teniu en compte per seleccionar temes adients i atractius per als infants?

Tenim en compte que parli de coses que tenen a veure amb el seu dia a dia i que puguin entendre o si no algun concepte o missatge que ens agradaria transmetre. En general les cançons són o històries al voltant d'algun personatge o que parlen d'alguna situació en concret i la descriuen o relacionades amb algun joc, també. A banda, en el nostre cas, també musiquem i versionem temes populars catalans ja que un dels objectius del grup és mantenir vives aquestes cançons i fer-les presents en el dia a dia de les famílies.

2. El missatge que voleu transmetre, ha de complir alguns requisits?

Que pugui arribar als infants, és a dir, que no sigui massa complex i qui pugui ser del seu interès (més que del nostre). Tot i això no treballem amb uns requisits concrets prèviament decidits. Els missatges han de ser respectuosos, el màxim inclusius possible i diversos.

3. Quines característiques creieu que ha de tenir el llenguatge utilitzat a les cançons?

En general, si les lletres són senzilles i repetitives és més fàcil que els infants se les puguin aprendre. Tot i així nosaltres fugim una mica d'infantilitzar-ho tot i creiem que justament parlar als infants amb un llenguatge ric és una cosa positiva. S'intenta trobar un equilibri entre una cosa i l'altre. En l'últim disc que acaba de sortir s'ha intentat tenir en compte que el llenguatge no s'utilitzés sempre en masculí que és la tendència general, sobretot si qui escriu la lletra són homes.

Tonalitat, melodia i ritme

4. Com decidiu el to d'una cançó infantil?

Nosaltres decidim el to segons qui hagi de cantar la cançó, és a dir segons el registre dels nostres cantants. L'objectiu és que la cançó sigui de la màxima qualitat música possible. Són temes per infants i això pot voler dir que els temes del que es parla o com se'n parla es faci diferent d'una cançó dirigida a adults però la música és un llenguatge que tothom entén, els infants inclosos. Fer música per a infants no vol dir fer música poc treballada, ni sempre h de voler dir fer música amb pocs elements, d'aquesta manera estàs limitant molt el que la seva orella s'acostuma a escoltar i a valorar.

5. Quina importància li doneu a la melodia i al ritme en una cançó infantil?

La mateixa que li donaríem a una cançó per a adults. La melodia i el ritme, juntament amb l'harmonia i la lletra ho són tot en una cançó. Depenent de la cançó serà més central una cosa o un altre. Simplement, com deia, es buscarà que sigui una cosa de qualitat, que soni bé, que tingui sentit, que faci gaudir a l'hora escoltar-la i que permeti entendre, també, el que s'està dient. Que sigui agraïda i divertida d'escoltar.

Instruments

6. Quins instruments creieu que són més atractius a l'hora de crear i gravar una cançó infantil?

Això és molt relatiu. De fet, penso que tots ho poden ser depenent de com es faci i, de fet, l'ideal seria que hi hagués música de tot tipus, com amb la música per adults. Qui diu que la música per a infants ha de ser amb uns instruments o amb uns altres? Tots els infants són iguals i necessiten el mateix? És el mateix que amb els adults, no a tothom li agrada el mateix. Penso que com més diversitat estilística hi hagi en l'oferta de música per infants millor. En certs casos els instruments de vent poden ser atractius perquè brillen, sonen fort, toquen melodies que són més fàcils d'entendre i reconèixer que les harmonies (com piano, baix i guitarra). En altres casos pot ser molt interessant per música amb instruments de percussió perquè estàs eliminant l'harmonia i la melodia i pots centrar-te en un element i gaudir-lo d'una manera diferent, potser més a través del cos i el ball. La veu també pot ser un instrument central si el que es busca és

transmetre un missatge concret o aprendre al voltant d'un tema o del llenguatge en general. Crec que l'única resposta errònia seria dir que només hi ha un tipus d'instrument adequat, això mai és veritat.

Altres

7. Com és el procés de creació d'una cançó infantil? Si pots explicar breument d'alguna experiència pròpia mencionant el més senzill i el més complex a escala personal/grupal.

Això depèn molt de qui la creï, cadascú ho fa a la seva manera. Normalment es comença per un dels elements i a partir d'aquí es va construint. Hi haurà qui primer trobi una harmonia interessant i a partir d'aquí li sorgeixi una melodia i després una lletra, i hi haurà qui escriurà una lletra i després anirà trobant com necessita que soni o quin estil vol fer.

En el cas de Reggae per Xics, l'estil està prou definit. Dins de la música Jamaicana hi ha uns 5 estils diferents sobre els que ens movem que ja tenen un tipus de groove o base determinada (que s'adapta en cada cas evidentment). Llavors es vincula una harmonia/melodia/lletra amb algun d'aquests estils i així apareix la primera idea. Després es van sumant les capes superiors que serien les melodies i veus dels vents, les segones veus dels cantants, algunes melodies de guitarra o piano, es defineix quina línia de baix es farà exactament, etc. I poc a poc, al local d'assaig, amb els instruments a la mà, es va provant què és el que més ens agrada. Fins el dia que estem gravant a l'estudi hi ha coses que es van modificant, perquè sempre hi ha coses que podrien estar millor o diferent i t'has de posar una data límit per parar.

A part de tot lo musical, en el cas de Reggae per Xics, també hi ha el component del col·lectiu. No és el mateix crear sol que en grup. Crear en grup és molt més ric perquè hi ha molts més coneixements a nivell tècnic, a nivell musical, a nivell d'estil, a nivell de lletra... perquè són molts caps pensant, però també és més complex perquè hi ha diferents gustos i opinions, hi ha rols de poder a l'hora de prendre decisions sobre si es fa una cosa o una altra, hi ha inseguretats per part de tothom a l'hora d'aportar idees o opinar sobre les idees que hi ha, etc. Crear és molt més personal i íntim del que

sembla. És una experiència molt bonica i que et permet aprendre sense parar, però també és intens i cansat.

8. Quina és la vostra font d'inspiració per crear una cançó infantil?

En el nostre cas a nivell musical la inspiració és la música jamaicana, tot el llegat que hi ha dels anys 60 fins als 90 de la música que va passar a Jamaica, molts grups i cantants diferents. A nivell de lletres no sabria dir cap inspiració en concret, la veritat.

9. Hi ha algun aspecte a tenir en compte per captar l'atenció dels infants en la cançó?

En general, les paraules que es repeteixen o els sons onomatopèics són atractius i interessants. Totes les coses que són rítmiques i que fan ballar també. Els infants estan més al cos i al cor que els adults, que estem molt al cap. No necessiten que tot tingui molt de sentit sinó que sigui divertit i es faci estar bé.

10. Trobeu alguna diferència a l'hora de compondre una cançó adreçada a infants envers un altre tipus de públic?

En el meu cas tot el procés de creació musical l'he viscut igual al crear música per a infants que al crear música per adults. La diferència, per mi, en la música que fem a Reggae per Xics, ha caigut en la lletra, en pensar quins temes o quin llenguatge utilitzes quan fas una cançó per infants, perquè de cop no penses què sents tu o què vols expressar (o no només) sinó que els pot interessar a ells i és difícil de saber, almenys per mi.

Potser altres grups o persones que ho fan, si que busquen fer una música diferent al fer-la per infants i pot ser que llavors l'experiència sigui diferent. No ho he viscut.

11. Quins consells o recomanacions donaríeu a una persona que vulgui compondre i gravar una cançó infantil per primer cop?

El primer de tot i el més important que diria és que els infants no són idiotes. No cal parlar-los en diminutiu, ni amb veu agudeta ni com si només entenguessin una paraula i mitja. Fer música per infants, per mi, no és fer música cutre. A banda d'això, els diria que provessin d'atrevir-se a jugar, de provar veus, sons, sense por, com en qualsevol creació. Els diria que provessin de parlar de coses diferents, de fer cançons més senzilles i d'altres de més complexes, sempre tenint en compte el context. Però sobretot, que no es deixessin guiar per cap estereotip, vull dir, que fer música per infants no ha de voler dir res concret, ni uns temes, ni uns estils, ni uns instruments, simplement és un tipus de públic que has de tenir en compte quines necessitats i

interessos té, com qualsevol altre projecte o creador que té en compte quin públic té quan decideix quina cançó fa, com la fa o quina portada posa al seu disc.

11.1.4 Entrevista Marta Casals

NOM/GRUP: Marta Casals Balaguer

Descriu breument quina és la teva professió en l'àmbit musical: Professora, mestra, intèrpret

Temàtica i llenguatge de les cançons

1. Quins criteris teniu en compte per seleccionar temes adients i atractius per als infants?

Qualitat de la peça (sonora, interpretativa), temàtica adient a l'edat, riquesa tímbrica, durada adequada.

2. El missatge que voleu transmetre, ha de complir alguns requisits?

Sí, depenent del propòsit per al qual esculli la peça, per exemple, si ha de ser d'una temàtica concreta (ex. Sant Jordi), algun tipus de missatge/moralina, si ha de representar algun personatge per algun conte, etc.

3. Quines característiques creieu que ha de tenir el llenguatge utilitzat a les cançons?

Depèn del propòsit que es persegueixi. A grans trets, vocabulari ric i bona dicció i pronunciació en les gravacions cantades que tinguin lletra.

Tonalitat, melodia i ritme

4. Com decidiu el to d'una cançó infantil?

Sempre dins la tessitura adequada pels infants. Mai més greu d'un do³-si². Pel que fa al registre agut, normalment no superior a un re-mi⁴.

5. Quina importància li doneu a la melodia i al ritme en una cançó infantil?

Molta. La melodia i el ritme són la base de la cançó, juntament amb la lletra. Intento oferir un repertori que incorpori cançons amb melodies diverses, boniques,

suggeridores, amb ritmes que també ofereixin varietat, no sempre reproduint els mateixos patrons rítmics.

Instruments

6. Quins instruments creieu que són més atractius a l'hora de crear i gravar una cançó infantil?

Tots els instruments poden resultar atractius, depenent del caràcter que es vulgui transmetre amb la cançó. Per exemple, si es tracta d'una cançó de bressol, instruments amb timbres més dolços (piano, flauta travessera, violins i violes), si es tracta d'una cançó festiva amb instruments amb més caràcter (trompetes, guitarres elèctriques, bateries).

Altres

7. Com és el procés de creació d'una cançó infantil? Si pots explicar breument d'alguna experiència pròpia mencionant el més senzill i el més complex a escala personal/grupal.

Depenent del que vulgui transmetre o comunicar. Personalment, desenvolupo processos diferents depenent del moment o necessitats. Si tinc clara la lletra o inclús ja la tinc escrita en forma de poema, intento inspirar-me per compondre-hi una melodia i harmonia que l'acompanyi. Si n, molt sovint em venen al cap idees de frases musicals que gravo en notes de veu el mòbil i quan he d'escriure una cançó, hi recorro a veure si m'inspiren per donar el tret de sortida de la composició. També m'ha passat que a l'aula amb els infants passa alguna anècdota o tinc algun element o instrument protagonista i acabo inventant-me una cançó que ho reculli o ho acompanyi.

8. Quina és la vostra font d'inspiració per crear una cançó infantil?

De tot, la vida, les rutines, anècdotes d'aula, instruments o objectes quotidians, animals, les estacions de l'any...

9. Hi ha algun aspecte a tenir en compte per captar l'atenció dels infants en la cançó?

Pel que fa a la interpretació, les ganes de transmetre, de comunicar, el gest, l'emoció, l'expressió, la sorpresa per la història que un vol explicar a través de la cançó.

10. Trobeu alguna diferència a l'hora de compondre una cançó adreçada a infants envers a un altre tipus de públic?

Potser pel que fa al dibuix melòdic (si es vol que sigui cantat per infants), les distàncies intervàliques, que no poden ser molt grans, controlar la complexitat rítmica. Pel que fa a la lletra, a l'hora d'escollir temàtiques.

11. Quins consells o recomanacions donaríeu a una persona que vulgui compondre i gravar una cançó infantil per primer cop?

Agafar una idea, per senzilla que sigui, i intentar donar-li una forma i un sentit musical. No cal que sigui molt complexa melòdicament i rítmica, pot ser la repetició d'una nota o de dues notes, però la intenció que un li posi i la màgia que l'embolcallarà li donaran sentit i entitat i als infants els arribarà i hi connectaran.

11.1.5 Entrevista Dàmaris Gelabert

NOM/GRUP: Dàmaris Gelabert

Descriu breument quina és la teva professió en l'àmbit musical: Soc compositora i cantant de música infantil. Des de 1998 amb un segell discogràfic propi dedicat exclusivament a aquest àmbit "Tot Sona Records". Soc pedagoga i musicoterapeuta i també em dedico a potenciar la música com a part imprescindible en l'educació i el creixement saludable dels infants, faig sessions d'estimulació Musical per famílies centrades en la cançó "Créixer Cantant" i faig formació en l'àmbit educatiu i musicoterapèutic.

Temàtica i llenguatge de les cançons

1. Quins criteris teniu en compte per seleccionar temes adients i atractius per als infants?

Temes que els hi agradin, pensant en les diferents etapes. Temes que els acompanyin i que tinguin a veure amb els seus descobriments, el seu dia a dia a casa i a l'escola

2. El missatge que voleu transmetre, ha de complir alguns requisits?

M'agrada transmetre missatges positius, valors i aprenentatges bàsics que des de la cançó s'instauren fàcilment a la memòria. Intento pensar en la cançó com una de les formes més boniques de comunicar-nos amb els infants i com una de les millors estratègies d'aprenentatge.

3. Quines característiques creieu que ha de tenir el llenguatge utilitzat a les cançons?

Ha de ser un llenguatge adequat, actual, divertit a vegades, però no simple, ni senzill. Les cançons poden ser petits poemes amb paraules desconegudes per l'infant i rimes juganeres per descobrir.

Tonalitat, melodia i ritme

4. Com decidiu el to d'una cançó infantil?

Normalment, busco un to que em quedi bé a mi, en el meu cas, acostumen a ser tons que estan en una bona tessitura perquè l'infant pugui cantar.

5. Quina importància li doneu a la melodia i al ritme en una cançó infantil?

Molta, les dues coses van relacionades i també molt vinculades a la lletra i la temàtica de la cançó.

Instruments

6. Quins instruments creieu que són més atractius a l'hora de crear i gravar una cançó infantil?

No crec que hi hagi instruments més atractius que altres pels infants, crec que depèn de la seva experiència, de la seva edat. El més important és oferir-los la possibilitat d'escoltar instruments i formacions diferents, per ampliar la seva escolta i també fer servir diferents estils. Escollir els instruments adequats pensant en l'estil de la cançó o de l'àlbum i apostar per aquesta instrumentació. Per exemple per "Cançons de Bressol", nosaltres vam decidir posar guitarra, arpa, violí, flauta i piano, pensant en instruments relaxants per nadons, en "Jocs de falda" vam escollir la marimba i altres percussions. I també hem fet discos amb formacions d'instruments Jazzístics o amb una Orquestra Simfònica amb la intenció que escoltin i coneguin aquestes formacions interpretant temes que coneixen.

Altres

7. Com és el procés de creació d'una cançó infantil? Si pots explicar breument d'alguna experiència pròpia mencionant el més senzill i el més complex a escala personal/grupal.

És molt diferent en cada cas, habitualment començo per la temàtica, busco allò que vull explicar i intento sintetitzar-ho en una frase per començar a crear la tornada. No sempre és així, a vegades em ve una melodia al cap i penso quina temàtica li aniria bé i començo a construir a la vegada, lletra i música. Quan tinc la cançó clara, la comparteixo amb l'Àlex (marit i soci) decidim estructura, acabem de definir l'estil i ell continua amb el procés d'arranjament fins que el té llest per enregistrar.

8. Quina és la vostra font d'inspiració per crear una cançó infantil?

Fixar-me i observar el que fan els infants i les seves famílies és una de les meves fonts d'inspiració. També he basat moltes de les meves cançons en les necessitats de l'entorn escolar, cançons que puguin ser útils per cantar-les o fer-les a l'escola. Que puguin acompanyar i ajudar a mestres, pares i infants.

9. Hi ha algun aspecte a tenir en compte per captar l'atenció dels infants en la cançó?

Crec que és important la repetició de frases o paraules claus i també incorporar els infants activament dins de la cançó, a través del gest, moviment, pregunta-resposta, imitació... Una bona estratègia per captar l'atenció és personalitzar la cançó, és a dir, introduir el seu nom a la cançó sempre que es pugui.

10. Trobeu alguna diferència a l'hora de compondre una cançó adreçada a infants envers un altre tipus de públic?

La diferència des de la nostra visió està només en el contingut de la lletra i en les temàtiques i no amb l'estil, la instrumentació, el to o qualsevol altra censura musicalment parlant. Musicalment, és bo que escoltin de tot i com més ric i variat sigui el contingut musical que oferim, millor.

11. Quins consells o recomanacions donaríeu a una persona que vulgui compondre i gravar una cançó infantil per primer cop?

Que pensi en allò que vol transmetre i a partir d'aquí comenci a construir la lletra i la música que anirien millor per expressar-lo. Aquestes són algunes idees que poden funcionar bé per una cançó infantil.

- Lúdica
- Amb gest i moviment
- Personalitzada

- Amb elements visuals
- Amb participació activa per part de l'infant
- Fent servir tècniques de repetició en la composició
- Amb paraules clau
- Amb vocabulari proper i actual, però no simple
- Amb complicitat entre la lletra i la música
- Amb estructures clares
- Amb pulsacions i ritmes clars, atractius, actuals.

11.1.6 Entrevista La Xaxi Band

NOM/GRUP: La Xaxi Band

Descriu breument quina és la teva professió en l'àmbit musical: Soc animador, cantant, guitarra, compositor i líder d'un grup d'animació musical que realitza concert per a públic familiar.

Temàtica i llenguatge de les cançons

1. Quins criteris teniu en compte per seleccionar temes adients i atractius per als infants?

Que siguin temes originals com per exemple parlem dels monstres interiors. O bé els 5 elements del planeta. El viatge interior de les emocions... Intentem que siguin temes actualitzats, divertits, i sobretot que puguin fer ressò del que els hi passa als infants en el seu dia a dia.

2. El missatge que voleu transmetre, ha de complir alguns requisits?

Que sigui fàcil d'entendre per a totes les edats, que sigui atractiu també pels acompanyants dels infants.

3. Quines característiques creieu que ha de tenir el llenguatge utilitzat a les cançons?

Intentem fer servir un llenguatge que puguin entendre els infants sense infantilitzar-los ni tractar-los de "tontos". Procurem que el llenguatge sigui inclusiu, intercalem el masculí i el femení, o simplement fem servir expressions com: Família, canalla, penya!

Tonalitat, melodia i ritme

4. Com decidiu el to d'una cançó infantil?

No tenim un criteri establert. Quan algun component proposa un ritme, una melo, si ens agrada tirem endavant.

5. Quina importància li doneu a la melodia i al ritme en una cançó infantil?

Ha de ser engrescadora! És molt important que ens agradi a nosaltres i així a l'interpretar-la estem més motivats!

Instruments

6. Quins instruments creieu que són més atractius a l'hora de crear i gravar una cançó infantil?

Guitarra, teclat, bateria i baix. Casualment són els que toquem nosaltres hehe.

Altres

7. Com és el procés de creació d'una cançó infantil? Si pots explicar breument d'alguna experiència pròpia mencionant el més senzill i el més complex a escala personal/grupal.

El més senzill per nosaltres és trobar la melodia que ens agrada. El més complicat sempre és posar-hi la lletra, per tal que tingui sentit, que sigui coherent, atractiva.

8. Quina és la vostra font d'inspiració per crear una cançó infantil?

Viatjar. Sortir de la rutina. Anar al poble d'algú i passar-hi dos o tres dies.

9. Hi ha algun aspecte a tenir en compte per captar l'atenció dels infants en la cançó?

Sí, nosaltres intentem que hi hagi interacció amb el públic cada pocs segons. De tal manera que no acostumem a fer cançons on l'espai musical sigui molt extens. Estem constantment interpel·lant al públic.

10. Trobeu alguna diferència a l'hora de compondre una cançó adreçada a infants envers a un altre tipus de públic?

Només fem cançons per a infants, però sí, suposo que hi ha paraules, formes d'expressar diferents.

11. Quins consells o recomanacions donaríeu a una persona que vulgui compondre i gravar una cançó infantil per primer cop?

Que s'imagini si al seu nen/a interior li agradaria escoltar-la. I que abans de gravar-la provi de cantar-la davant d'un o més infants. El millor que ens poden donar, és la seva sinceritat. Per això és un públic meravellós, aprens moltíssim d'ells.

Repetir aquesta idea d'infants = mestres.

11.2 ANNEX 2: Procés de gravació

11.2.1 Primer dia gravació

FIGURA 3: Pistes de gravació del primer dia. Font: Elaboració pròpia.

11.2.2 Pistes gravació

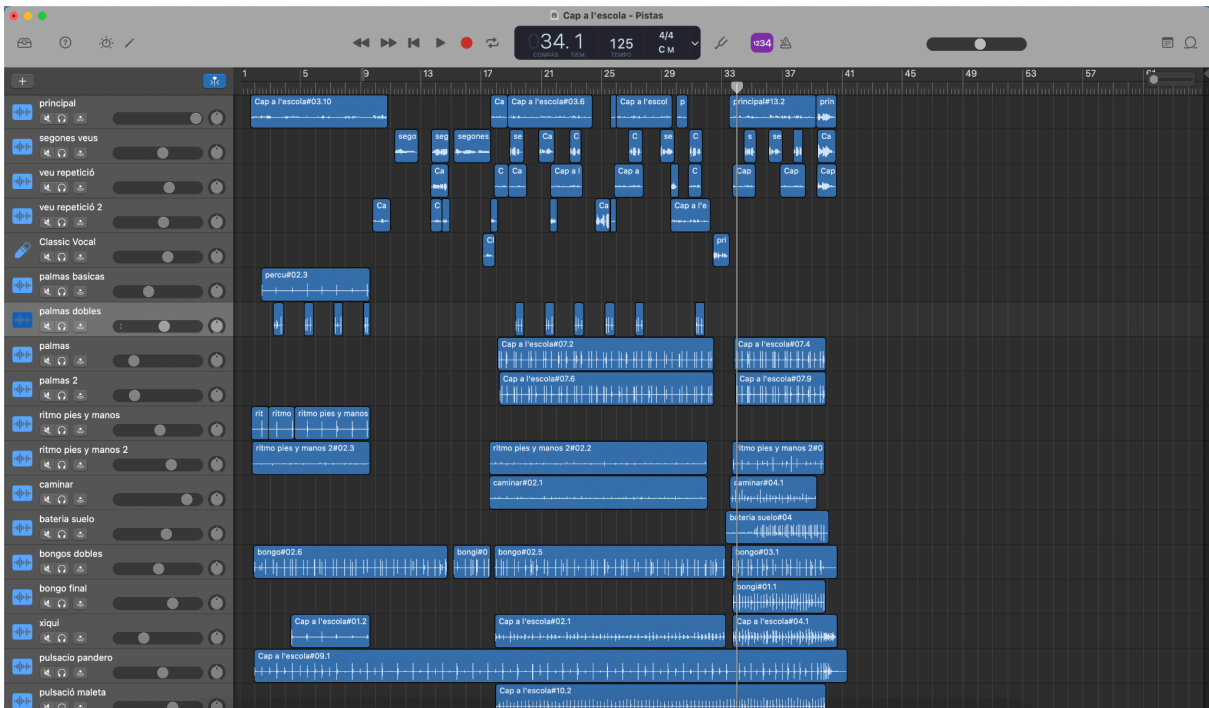

FIGURA 4: Pistes de gravació dels finals. Font: Elaboració pròpia.

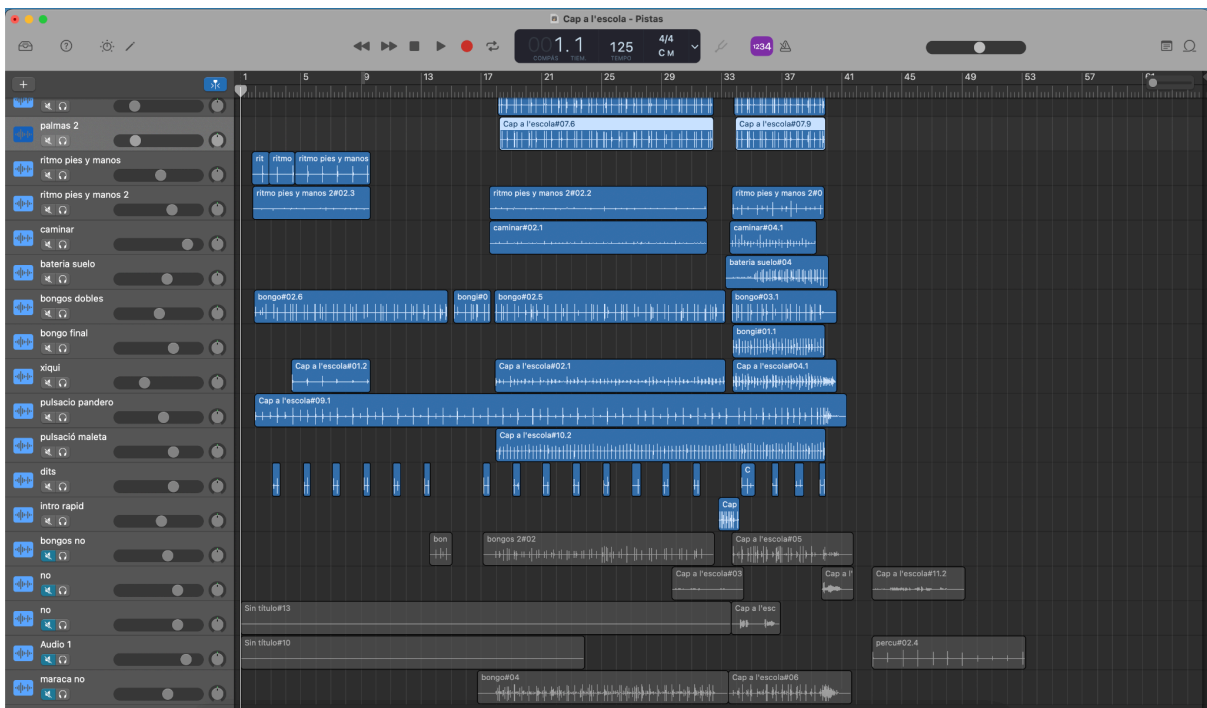

FIGURA 5 : Segona part pistes de gravació dels finals. Font: Elaboració pròpia.

FIGURA 6: Ajustaments d'àudio. Font: Elaboració pròpia.

11.2.3 Material

FIGURA 7: Material utilitzat per gravar la cançó. Font: pròpia.

11.2.4 Efecte veu

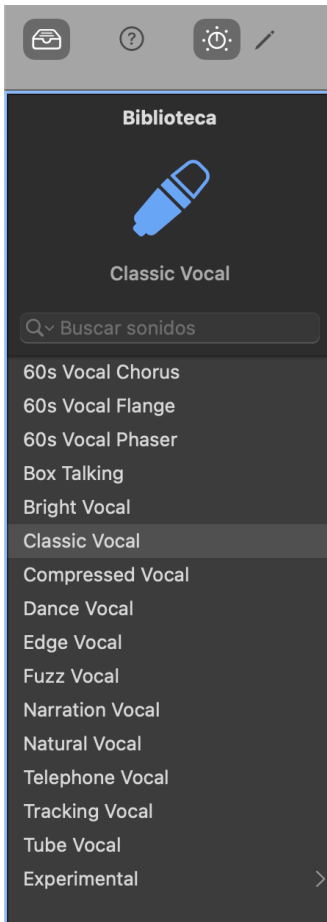

FIGURA 8: Efecte de veu a una part de l'àudio de la cançó. Font: pròpia.

11.3 ANNEX 3: Entrevistes validació cançó

11.3.1 Enquesta Verónica

Nom: Verónica Asensio

Petita descripció del perfil/recorregut professional: Professora de Música. Universitat de Barcelona; Universitat Autònoma de Barcelona. Autora de materials educatius i compositora. 14 anys d'experiència docent a l'aula d'educació Infantil, Primària i Secundària

1. Quina és la teva primera impressió?

M'ha agradat molt l'acompanyament de la cançó.

El tema és significatiu i acompanyar el moment d'anar a l'escola amb una cançó és molt encertat. M'ha agradat el canvi de tempo

2. Et sembla adequada per a infants?

Sí, alguna frase potser és llarga pels infants dels primers nivells d'educació infantil

3. Quina és la teva opinió envers la lletra implementada?

És significativa perquè acompanya i descriu les accions que fan a la rutina diària.

Però hi ha alguna frase massa llarga pels nens i nenes d'educació infantil: "vaig a esmorzar a la cuina". Llarga d'extensió i també de tempos potser per cantar.

4. Què opines de la melodia? És atractiva i fàcil de recordar?

Sí. Potser pots jugar amb silencis on respirin i soni algun instrument de percussió sense cantar.

5. Creus que la cançó es troba en una bona tonalitat per cantar infants?

Sí

6. El ritme de la cançó és adequat per mantenir l'atenció dels infants?

Sí

7. Què opines de la instrumentació utilitzada a la cançó? I de la producció general?

Molt bé

8. Creus que els nens gaudirien escoltant aquesta cançó repetidament? Convida a la participació, sigui cantant o fent moviments?

Afegiria algun moment de silenci i que facin palmada/ amb peus..

9. Propostes de millora o suggeriments?

Afegiria algun moment de silenci i que facin palmada/ amb peus.. I potser revisaria les frases més llargues

10. Si vols afegir alguna altra cosa, tens aquest espai (no obligatòria)

Felicitats!

11.3.2 Enquesta Maria Subirachs

Nom: Maria Subirachs

Petita descripció del perfil/recorregut professional: soc mestra d'infantil

1. Quina és la teva primera impressió?

Música, ritme i lletra molt adaptada per a infantil

2. Et sembla adequada per a infants?

Sí, molt encertada

3. Quina és la teva opinió envers la lletra implementada?

Molt entenedora i fàcil d'aprendre

4. Què opines de la melodia? És atractiva i fàcil de recordar?

M'ha encantat, és fàcil de recordar per a infants

5. Creus que la cançó es troba en una bona tonalitat per cantar infants?

És molt adequada, jo la faré servir a la meva aula.

6. El ritme de la cançó és adequat per mantenir l'atenció dels infants?

Molt motivadora i un ritme fàcil de seguir

7. Què opines de la instrumentació utilitzada a la cançó? I de la producció general?

És molt estimulant

8. Creus que els nens gaudirien escoltant aquesta cançó repetidament? Convida a la participació, sigui cantant o fent moviments?

Totalment

9. Propostes de millora o suggeriments?

Es podria fer cançons relacionades amb altres rutines diàries (hora d'anar al pati, a dinar, marxar de l'escola...)

10. Si vols afegir alguna altra cosa, tens aquest espai (no obligatòria)

-